

NATURA 2000

TIETOLOMAKE

Luonnonvaraisten lintujen suojelusta annettu neuvoston direktiivi 2009/147/EY sekä luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annettu neuvoston direktiivi 92/43/ETY

TIETOLOMAKE

Erityissuojelualueille (SPA), ehdotuksille yhteisölle tärkeiksi alueiksi (pSCI), yhteisölle tärkeille alueille (SCI) ja erityisten suojelutoimien alueille (SAC)

1. ALUEEN TUNNISTUS**1.1. TYYPPI**

C

1.2. ALUEEN KOODI

FI1100600

1.3 ALUEEN NIMI:

Hiastinlahti

1.4. ENSIMMÄINEN TÄYTTÖAJANKOHTA

199606

1.5. PÄIVITYSAJANKOHTA

200506

1.6. VASTUUTAHO:

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

1.7. AJANKOHTA, JONA ALUE ON ILMOITETTU JA OSOITETTU/LUOKITELTU ERITYISALUEEKSI

Ajankohta, jona alue on luokiteltu SPA-alueeksi:	199808
Kansallinen oikeusperusta SPA-alueen osoittamiselle:	Valtioneuvoston päätös
Ajankohta, jona aluetta on ehdotettu SCI-alueeksi:	199808
Ajankohta, jona alue on vahvistettu SCI-alueeksi (*):	
Ajankohta, jona alue on osoitettu SAC-alueeksi:	201504
Kansallinen oikeusperusta SAC-alueen osoittamiselle:	Asetus 354/2015

Huomautus/huomautukset (**):

(*) (*) Valinnainen kenttä. Ympäristöasioiden pääosasto dokumentoi ajankohdan, jona alue on vahvistettu SCI-alueeksi (asiaa koskevan EU-luettelon hyväksymispäivä).

(**) (**) Valinnainen kenttä. Huomautuksia voidaan antaa esimerkiksi sellaisten alueiden luokittelu- tai osoittamisajankohdista, jotka koostuvat alunperin erillisistä SPA- ja /tai SCI-alueista

2. ALUEEN SIJAINTI

2.1 ALUEEN KESKIPISTE (desimaaliasteina)

Pituusaste

25,3228

Leveysaste

65,3564

2.2 PINTA-ALA (ha):

168,00

2.3 MERIPINTA-ALAN OSUUS (%):

47,8

2.4 PITUUS (km):

2.5 HALLINNOLLINEN ALUEKOODI JA -NIMI:

NUTS II -tason koodi

FI1D

Unionin alueen nimi

Pohjois- ja Itä-Suomi

2.6 LUONNONMAANTIETEELLISET VYÖHYKKEET:

☐ Alppivyöhyke (% (*))	☒ Boreaalinen vyöhyke (% (*))	☐ Välimeren vyöhyke (% (*))
☐ Atlantin vyöhyke (% (*))	☐ Mannervyöhyke (% (*))	☐ Pannonian vyöhyke (% (*))
☐ Mustanmeren vyöhyke (% (*))	☐ Makaronesian vyöhyke (% (*))	☐ Arovyöhyke (% (*))

(*) Jos alue sijitsee useammalla kuin yhdellä luonnonmaantieteellisellä vyöhykkeellä, ilmoitetaan peittävyysprosentti kullakin vyöhykkeellä (valinnainen).

3. TIEDOT ALUEEN EKOLOGIASTA

3.1. ALUEELLA ESIINTYVÄT LUONTOTYYPIET SEKÄ ALUEEN ARVIOINTI NIIDEN OSALTA:

Liitteen I mukaiset luontotyytit						Alueen arviointi			
Koodi	PF	NP	Pinta-ala (ha)	Luolat (lkm)	Tietojen laatu	A B C D	A B C		
						Edustavuus	Suhteellinen pinta-ala	Suojelu	Yleisarviointi
1130			104,5		G	A	C	A	A
1150			1,5		P	C	C	B	B
1630			5,532		G	C	C	B	C
7140			38,4		G	B	C	A	B
9030			57		G	A	C	A	A
9050			12		G	B	C	A	B
9080			9,5		G	B	C	B	B
91D0			15		G	B	C	B	B

PF: Merkitään "x" ensisijaisuuden ilmoittamiseksi, jos luontotyyppi esiintyy sekä ensisijaisesti suojeltavassa että muussa muodossa (6210, 7130, 9430)

NP: Merkitään "x", jos luontotyyppiä ei enää esiinny alueella (valinnainen)

Pinta-ala: Ilmoitettaessa voidaan käyttää desimaaliarvoja

Luolat: Jos luontotyypeistä 8310 ja 8330 (luolat) ei ole saatavilla arvioita pinta-alasta, ilmoitetaan luolien lukumäärä

Tietojen laatu: G = "Hyvä" (esimerkiksi tutkimusten perusteella), M = "Kohtalainen" (esimerkiksi osittaisten tietojen ja ekstrapolaation perusteella), P = "Huono" (esimerkiksi karkea arvio)

3.2 DIREKTIIVIN 2009/147/EY 4 ARTIKLAN JA DIREKTIIVIN 92/43/ETY LIITTEEN II MUKAISET LAJIT SEKÄ ALUEIDEN ARVIOINTI NÄIDEN OSALTA

Laji			Alueen populaatio					Alueen arviointi						
Ryh- mä	Koodi	Tieteellinen nimi	S	NP	Koko		Yksikkö	Luok- ka	Tietojen laatu	Popu- laatio	Suojelu	Eristy- neisyys	Yleis- arv.	
					Tyyppi	Minimi								Maks.
P	1966	Persicaria foliosa			P	1000	20000	i		M	B	B	C	A
B	A006	Podiceps grisegena			1 r			p	r	M	C	A	B	C
B	A038	Cygnus cygnus			c	60	120	i		M	C	A	C	C
B	A054	Anas acuta			c	20	50	i		M	C	A	C	C
B	A054	Anas acuta			r	12	12	p		G	C	A	C	C
B	A055	Anas querquedula			1 r			p	r	M	C	A	B	C
B	A055	Anas querquedula			c	2	2	i		P	C	A	B	C
B	A056	Anas clypeata			c	5	10	i		M	C	A	B	C
B	A056	Anas clypeata			r	12	12	p		G	C	A	B	C
B	A061	Aythya fuligula			c	90	100	i		M	C	A	C	C
B	A061	Aythya fuligula			r	8	8	p		G	C	A	C	C
B	A065	Melanitta nigra			c	20	40	i		P	C	A	C	C
B	A066	Melanitta fusca			c	10	20	i		P	C	A	C	C
B	A068	Mergus albellus			c	15	30	i		P	C	A	B	C
B	A068	Mergus albellus			r	2	2	p		M	C	A	B	C
B	A081	Circus aeruginosus			r	1	1	bfemales		M	C	A	B	C
B	A082	Circus cyaneus			c	1	2	i		P	C	A	C	C
B	A098	Falco columbarius			c	1	1	i		P	C	A	C	C
B	A107	Tetrao tetrix			c	3	5	i		M	C	A	C	C
B	A127	Grus grus			r	1	1	p		G	C	A	C	C
B	A127	Grus grus			c	5	10	i		P	C	A	C	C
B	A146	Calidris temminckii			1 r			p	r	M	C	A	C	C
B	A146	Calidris temminckii			c	1	5	i		P	C	A	C	C
B	A150	Limicola falcinellus			c	11	50	i		P	C	A	C	C
B	A151	Philomachus pugnax			1 r			cmale	r	M	C	A	C	C
B	A151	Philomachus pugnax			c	101	250	i		P	C	A	C	C
B	A157	Limosa lapponica			c	1	1	i		P	C	A	C	C
B	A161	Tringa erythropus			c	20	30	i		M	C	A	C	C
B	A162	Tringa totanus			r	2	2	p		G	C	A	C	C
B	A162	Tringa totanus			c	20	30	i		P	C	A	C	C
B	A166	Tringa glareola			c	200	300	i		P	C	A	C	C
B	A166	Tringa glareola			1 r			p	r	M	C	A	C	C
B	A170	Phalaropus lobatus			c	5	10	i		P	C	A	C	C
B	A177	Larus minutus			r	1	1	p		M	C	A	B	C
B	A177	Larus minutus			c	20	30	i		P	C	A	B	C
B	A179	Larus ridibundus			c	80	150	i		M	C	A	C	C
B	A190	Sterna caspia			c	2	4	i		P	C	A	C	C
B	A193	Sterna hirundo			r	4	4	p		G	C	A	C	C
B	A193	Sterna hirundo			c	11	50	i		P	C	A	C	C
B	A194	Sterna paradisaea			c	11	50	i		P	C	A	C	C
B	A194	Sterna paradisaea			1 r			p	r	M	C	A	C	C
B	A222	Asio flammeus			1 r			p	r	M	C	A	C	C
B	A272	Luscinia svecica			c	5	20	i		P	C	A	C	C
B	A640	Larus fuscus fuscus			c	6	10	i		P	C	A	B	C

3.3 MUUT TÄRKEÄT KASVI- ja ELÄINLAJIT

Laji			Alueen populaatio					Perustelut						
Ryhmä	Koodi	Tieteellinen nimi	S	NP	Koko		Yksikkö	Luok- ka	Liite		Muut luokat			
					Minimi	Maksimi			IV	V	A	B	C	D
P		Crassula aquatica						R			X			
P		Elatine orthosperma						R						X
P		Elatine triandra						R						X
P		Potamogeton friesii						R			X			

P	Stratiotes aloides						R					X
---	--------------------	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	---

Ryhmä: A = Saimakkoeläimet, B = Linnut, F = Kalat, FU = Sienet, I = Selkärangattomat, L = Jäkälät, M = Nisäkkäät, P = Kasvit ja R = Matelijat

Koodi: Lintujen ja liitteiden IV ja V lajien osalta tulisi tieteellisen nimen lisäksi käyttää viiteportaalissa annettua koodia.

S: Merkitään ”kyllä”, kun lajia koskevat tiedot ovat arkaluontoisia ja niitä sen vuoksi ei aseteta yleisesti saataville

NP: Merkitään "x", jos lajia ei enää esiinny alueella (valinnainen)

Tyyppi: p = pysyvä, r = pesivä/lisääntynvä, c = levähtävä, w = talvehtiva (kasvien ja muiden kuin muuttavien lajien osalta merkitään "pysyvä")

Yksikkö: i = yksilöt, p = parit tai muut yksiköt populaatioyksiköitä ja koodeja koskevan standardoidun luettelon mukaisesti ottaen huomioon luontotyyppidirektiivin 12 ja 17 artikla (raportointi) (ks. viiteportaali).

Luokka (runsausluokat): C = Yleinen, R = Harvinainen, V = Hyvin harvinainen, P = Esiintynvä.

Perusteluluokat: IV, V: Luontotyyppidirektiivin liitteissä IV ja V olevat lajit, A: Kansallinen punainen lista, B: Kotoperäinen (endeemi), C: Kansainväliset yleissopimukset ja D: muu syy

Tietojen laatu: G = "Hyvä" (esimerkiksi tutkimusten perusteella), M = "Kohtalainen" (esimerkiksi osittaisten tietojen ja ekstrapolaatin perusteella), P = "Huono" (esimerkiksi karkea arvio) ja DD = "Ei tietoja" (tätä luokkaa käytetään vain, jos populaation koosta ei voida tehdä edes karkeaa arviota; tässä tapauksessa populaation kokoa koskeva kenttä voidaan jättää tyhjäksi, mutta runsausluokkia koskeva kenttä on täytettävä).

4. ALUEEN KUVAUS

4.1. ALUEEN YLEISPIIRTEET:

Koodi	Luontotyyppiluokka	Peittävyys (%)
N02	(Vuorovesi- ja jokisuistot, mutakentät, hiekkakentät ja laguunit eli fladat ja kluuvit sekä laguuninomaiset lahdet	40
N07	Suot ja rantakasvillisuus	23
N10	Kosteet ja tuoreet niityt	3
N16	Lehtipuumetsät	34
LUONTOTYYPPIEN KOKONAIPEITTÄVYYS		100 %

ALUEEN MUUT OMINAISPIIRTEET

Hiastinlahti on edustava ja luonnontilainen osa Iijoen laajaa suistoa. Hiastinlahti muodostuu Hiastinhaarasta, joka on Iijoen suiston haara ja varsinaisesta Hiastinlahdesta. Hiastinhaaran suistossa on kapeita jokiuomia, saraikkoniittyjen valtaamia entisiä jokiuomia ja pensoittuneita saaria. Alueen vesikasvillisuus on hyvin makeavetistä. Rantaniityillä ja ilmaversoisten vyöhykkeissä on paljon sisävesien piirteitä. Hiastinlahden perukassa on laajoja järvikaislan ja rantaluikan muodostamia kasvustoja. Uposvesikasvillisuus lahden lampareissa, uomissa ja matalissa vesissä on runsas. Rantaniittyjen valtasaroja ovat tupassara ja vesisara; luhtakastikka on tavallisin heinä. Alueella on laajalti primäärisuknessiometsiä, jotka ovat osin soistuneita ja luhtaisia. Suiston uloimmilla saarekkeilla on harvakseltaan kiiltopajupensaita. Sisemmällä saarilla on kiiltopaju-harmaaleppäpensaikoita tai harmaalepikoita. Alueella on pienialaisena mesiangervolepikoita sekä mannerrannan tuntumassa puolukka-mustikkatyypin kangasmetsiä.

Hiastinlahdella pesii edustava joukko kosteikkolajeja, joista mainittavin on uivelo (Suomen läntisimpiä pesimäpaikkoja). Lahti mataline saarineen ja vanhoine jokiuomineen on myös merkittävä muutonaikainen levähdysalue monille vesi- ja kahlaajalinnuille. Muutolla levähtävien vesilintujen ja kahlaajien määrät ovat enimmillään useita satoja yksilöitä.

4.2. ALUEEN LUONNE JA MERKITYS

Hiastinlahti on valtakunnallisesti arvokas lintuvesikohde. Se on merkittävä pesimäalue ja tärkeä muutonaikainen levähtämisalue vesilinnuille ja kahlaajille. Levähtäjämäärä on enimmillään useita satoja yksilöitä. Pesimäaikaan Hiastinlahdella on tavattu 12 vesilintulajia ja yhdeksän kahlaajalajia sekä lokkilintuja kuusi lajia. Luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat pesimälajit ovat jouhisorsa, lapasorsa, uivelo ja ruskosuohaukka.

Luontodirektiivin liitteen II kasvilajeista alueella esiintyy lietetatar. Lietetattaren esiintymä on osa Iijoen suiston erittäin merkittävää lietetataresiintymää.

Hiastinlahti on suosittu sorsastuspaikka. Vedenjuoksutuksen katkaiseminen aikoinaan aiheutti rehevöitymistä, mutta yhteys Iijokeen on avattu uudestaan.

Peruste D kohdan 3.3. lajeille: oikovesirikko ja kolmihedevsirikko ovat Pohjois-Pohjanmaan rannikolla harvinaisehkoja vesikasveja.

Alueen suojelun tavoitteet:

Kaikki tietolomakkeen taulukoissa 3.1 ja 3.2 mainitut luontotyypit ja lajit (lukuun ottamatta edustavuudeltaan luokkaan D luokiteltuja luontotyyppiejä ja populaation merkittävyyden osalta luokkaan D luokiteltuja lajeja) kuuluvat alueen suojeluperusteisiin ja kaikkien niiden suojelutavoitteena on vähintäänkin alueen merkityksen säilyttäminen osana verkostoa.

Lisäksi alueen suojelussa ja hoidossa painotetaan seuraavia tavoitteita:

Alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys, alueen käyttöä ohjaamalla ja hoitotoimenpitein. Luontotyyppien, lajin ja populaation määrää lisätään ja elinvoimaisuutta parannetaan ennallistamis- ja hoitotoimenpitein.

4.3 UHAT, KUORMITUKSET JA TOIMET, JOILLA ON VAIKUTUKSIA ALUEESEEN**Kaikkein tärkeimmät vaikutukset ja toimet, joilla on suuria vaikutuksia alueeseen**

KIELTEISET VAIKUTUKSET				MYÖNTEISET VAIKUTUKSET			
ARVIOINTI-SKAALA	UHAT JA KUORMITUKSET (koodi)	PILAANTUMINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)	ARVIOINTI-SKAALA	TOIMET, HOITO (koodi)	PILAANTUMINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)

Muita tärkeitä vaikutuksia, joilla kohtalaisia/vähäisiä vaikutuksia alueeseen

KIELTEISET VAIKUTUKSET				MYÖNTEISET VAIKUTUKSET			
ARVIOINTI-SKAALA	UHAT JA KUORMITUKSET (koodi)	PILAANTUMINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)	ARVIOINTI-SKAALA	TOIMET, HOITO (koodi)	PILAANTUMINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)
L	J02.04.02		b				
M	I01		b				
M	J02.02		b				
L	G01.01		i				
L	H01.05		b				

Arviointiskaala: H = suuri, M = kohtalainen, L = vähäinen

Pilaantuminen: N = Typpikuormitus, P = Fosfori-/fosfaattikuormitus, A = Happokuormitus/hapettuminen, T = Toksiset epäorgaaniset kemikaalit, O = Toksiset orgaaniset kemikaalit, ja X = Monenlaisia pilaavia aineita.

i = sisäpuolella, o = ulkopuolella, b = sekä sisä- että ulkopuolella.

4.4 OMISTUSSUHTEET (valinnainen)

	Tyyppi	(%)
Julkinen	Kansallinen/liittovaltion taso	4
	Valtio/maakunta	
	Paikallinen/kunnallinen	
	Muu julkinen	
	Yhteisomistus	
	Yksityinen	96
	Ei tiedossa	
	Yhteensä	100

4.5 TIETOLÄHTEET (VALINNAINEN)

Merilä, E. ja Vainio, M. 1990: Iin rannikon ja saarten luonnon perusselvitys. - Ympäristöinstituutti. Mare Botanicum Ay.

BirdLife Suomen ja Syken IBA-laskennat v.1991 ja 1997.

Iijoen suiston lietetatar-inventointi v. 2000. Inventointiasiakirjoja säilytetään Pohjois-Pohjanmaan ympäristö-keskuksessa.

Aureola -lehden vuosikerrat ja vuosikirjat 1990-2002. Julkaisija Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys.

Arkistotiedot Pohjois-Pohjanmaalla sijaitsevista FINIBA- (Suomen tärkeät lintualueet) ja IBA- (kansainvälisesti tärkeät lintualueet) kohteista. Aineistoa säilytetään Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksessa. Yhteyshenkilö Jorma Pessa.

Lintuvesi-inventointeihin perustuvat tietolomakkeet Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksessa. Havaintoaineisto kerätty pääosin vuonna 1999. Yhteyshenkilö Jorma Pessa.

Lintuvesityöryhmä 1981: Valtakunnallinen lintuvesiensuojeluohjelma. - Komiteamietintö 1981:32. Maa- ja metsätalousministeriö, Helsinki.

Pessa, J. 2000: Lintuvesien tila Pohjois-Pohjanmaalla. Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen julkaisematon raportti.

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen arkistotiedot vuosilta 1985-1995.

Tietokantatäydennys 2016:

Birdlife Suomi 2014: Kerääntyvien lintulajien esiintyminen tietyillä linnustonsuojelualueilla Tiira-lintutietopalvelun havaintojen perusteella. Raportti.

Metsähallitus 2013: Luontotyyppi-inventointi, MHGIS ja YSAGIS -tietokannat., luontotyyppiaineisto 15.11.2013

Jorma Pessa/Pohjois-Pohjanmaan ELY: Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kokoamat Natura-alueiden linnustoa koskevat seuranta-aineistot ja tietokannat.

Suomen ympäristökeskus 2014: Hertta (eliölajit-tietojärjestelmä) 5/2014

Linkit:

5. ALUEEN SUOJELUN TILA (VALINNAINEN)

5.1 SUOJELUALUETYYPIT KANSALLISELLA JA ALUEELLISELLÄ TASOLLA

Koodi	Peittävyys (%)
FI00	8
FI16	92

5.2 ALUEEN YHTEYDET MUIHIN ALUEISIIN:

-osoitettu kansallisella tai alueellisella tasolla

Tyyppin koodi	Alueen nimi	Tyyppi	Peittävyys (%)
---------------	-------------	--------	----------------

-osoitettu kansainvälisellä tasolla

Tyyppi	Alueen nimi	Tyyppi	Peittävyys (%)
--------	-------------	--------	----------------

5.3 ALUEEN OSOITTAMINEN

Hiastinlahti kuuluu valtakunnalliseen lintuvesiensuojeluohjelmaan ja on Pohjois-Pohjanmaan maakuntavaltuuston hyväksymässä maakuntakaavassa merkitty luonnonsuojelualueeksi.

Alueen suojelu toteutetaan luonnonsuojelulain ja vesilain nojalla. Valtaosa alueesta on jo suojeltu yksityismaan suojelualueena.

6. ALUEEN HOITO

6.1 ALUEEN HOIDOSTA VASTAAVA(T) TAHO(T):

Pohjois-Pohjanmaan liikenne-, elinkeino- ja ympäristökeskus

6.2 HOITOSUUNNITELMA(T):

Onko hoitosuunnitelma laadittu?

Kyllä

Nimi:

Linkki:

Ei, mutta valmisteilla

Ei

6.3 SUOJELUTOIMET

7. ALUEEN KARTTA

INSPIRE ID -tunnus:

Onko kartta toimitettu PDF-tiedostona? (valinnainen)

Kyllä

Ei

Tiedot alkuperäisestä kartasta, jota käytetty sähköisten rajausten digitoimisessa (valinnainen).